

## Resum de l'Informe de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) sobre opinions de la igualtat i el feminisme

### Introducció:

L'estudi qualitatiu de l'ICPS es va realitzar **entre octubre i desembre del 2024** amb nou classes de quart d'ESO de nou instituts (5 públics i 4 concertats) de la província de Barcelona. S'ha treballat amb nois i noies de quart d'ESO, d'entre 14 i 15 anys en el moment de realitzar els grups de discussió. Cada grup s'ha dividit en tres subgrups d'unes 8-10 persones cadascun (un grup de nois, un de noies i un de mixt). Els grups de nois sumen 82 persones, els grups de noies sumen 78 persones i els grups mixtos sumen 44 nois i 35 noies. En total, acumulem l'opinió **de 239 persones** (126 nois i 113 noies).

### Principals resultats de l'estudi:

1. Percepció de les discriminacions home-dona: La immensa majoria de grups de joves pensen que, en el present, tampoc no vivim en una societat igualitària creuen que la societat avui no tracta per igual els nois i les noies. La qüestió és que no hi hauria acord sobre qui pateix actualment la desigualtat o discriminació.
  - Els nois en els grups de nois, fan explícita l'argumentació del neomasclisme de que ara mateix el feminisme s'hauria convertit en discriminació cap als homes. A més a més diuen que **el feminisme d'abans sí tenia sentit** però que ara la societat ja ha avançat el suficient i que el nou feminisme estaria discriminant als nois.
  - Si bé les noies tendeixen a ser més conscients de les desigualtats de tracte entre homes i dones que els nois, cal dir que el encara que es mostren conscients de l'existència d'una desigualtat històrica, **argumenten que actualment aquesta no és greu, però posen exemples de discriminacions viscudes per part dels nois.**
  - Ara bé on hi ha una major consciència del que significa el masclisme és la violència sexual i la por associada a aquesta. **Les noies acudeixen a aquesta vivència concreta i en fan la qüestió central. La por a viure violència sexual connecta la majoria de les noies.** Aquesta por i la implicació en termes de limitacions a les seves vides és el vector diferencial principal respecte als nois, allò que consideren que no les permet moure's amb llibertat, relacionar-se sense precaucions, sense uns límits que ells no s'imposen.

#### Figura 1: Opinions destacades dels nois

«El vot és igual, el sou és igual, els mateixos temps de baixa quan tens un fill, ja no et poden preguntar en una entrevista de treball si vols tenir fills, a la majoria de llocs tenen les mateixes oportunitats. Aquí sí, a l'Iran no, han d'anar tapades, aquí els drets són per igual, de fet la veritat és que són una mica millor per les dones.»  
(Grup de nois)

«El feminisme d'ara és una merda perquè les feministes pensen que com han estat oprimides molts anys ara ens toca a nosaltres estar oprimides. El feminisme s'ha convertit en manifestacions on es pinten coses de color lila i, després, dones que treballen de debò han de netejar el dia després de la manifestació.» (Grup de nois)

«Se está girando. Ser hombre es malo. Para las feministas de ahora, si eres hombre, eres malo. Piensan que los hombres somos todos malos, violadores, machistas».  
(Noi, grup mixt)

«El feminismo ya no es lo de antes, ya no luchan por sus derechos, luchan contra los hombres... sin motivo».  
(Grup de nois)

«Fa seixanta anys no votaven les dones a Espanya: clar que s'ha avançat.» (Noi, grup mixt)

**2. Institucionalització del feminisme i rebel·lió a la contra. S'ha de valorar, paradoxalment a la llum del fet que parlem d'una generació crescuda en temps formalment igualitaris. Les posicions feministes apareixerien avui com una cosa polititzada i institucionalitzada contra la qual rebel·lar-se.**

- Com dèiem, més enllà de la violència sexual on està claríssim els efectes del masclisme, les dones joves també es veuen afectades pels discursos neomasclistes i consideren que ara hi ha majors nivells d'igualtat. **Per aquesta generació el feminisme actual es percep com una superioritat dona-home** que fa allunyar als seus companys homes.
- El discurs de les dones és feminista **però no s'identifica** com a tal directament. Quan se'ls pregunta si estan d'acord amb el feminisme, **hi ha un canvi de plantejament immediat generat per un rebuig del terme.**
- Elles diuen entendre que després d'una època en què el feminisme i la situació de la dona ha estat al centre del debat públic, hi hagi persones, i especialment els nois, que s'hagin cansat i pendulin cap a l'extrem contrari.
- En el cas dels homes això es veu sobretot en la denúncia de les polítiques feministes actuals. Les quals veuen com una discriminació i criminalització dels homes.
- Els nois, d'alguna manera, se senten l'enemic del feminisme actual i, per tant, assumeixen una posició d'antagonista i actuen des d'aquesta. Els nois perceben **que són jutjats en tot moment, que se'ls articula com a subjecte-enemic i que els seus malestars no són atesos**, i això els fa estar a la defensiva.
- També emergeix la idea que **el feminisme és una moda** a la qual les noies s'afegeixen sense saber què significa. L'altra, que existeix un biaix de classe dins del feminisme, l'associen a una mirada privilegiada.

*Figura 2: Opinions destacades de les noies*

«És que ara quan tu dius que ets feminista la gent pensa que ets una radical, que odies els homes, però en realitat no és això.» (Grup de noies)

«El feminisme se n'ha anat una mica de quan nosaltres érem petites. I ara tot és masclista, un noi fa una mínima i tot és masclista. I tot no pot ser masclista perquè aleshores res ho és. Està en un punt una mica confús tot.» (Grup de noies)

«Jo recolzo el feminisme, però perquè el feminisme vol la igualtat. O sigui, en el moment en què la dona es posa una mica per sobre de l'home, això ja no és feminisme.» (Grup de noies)

«Jo no em reconeixo en la idea de feminisme, jo vull una cosa normal, d'igualtat. No la superioritat de les dones.» (Noia, grup mixt)

**3. Les polítiques feministes desenvolupades els darrers anys son vistes amb rebuig per part dels nois i des de la incomprensió per part de les noies ja que encara no son el suficientment protectores amb elles.**

- La posició majoritària sobre les polítiques públiques feministes té un to negatiu, **especialment i massivament entre els nois**, si bé s'emet des del reconeixement de no conèixer-les en profunditat.

- Fan referència a les lleis recents i, especialment, la llei de llibertat sexual i la llei trans són a la diana: són acusades de lleis mal fetes, contraproductives o sense sentit, i s'utilitzen d'exemplificació de l'absurditat de la política feminista.
- Un dels elements repetit sistemàticament, clau per entendre aquesta entrada discursiva neomasclista, és **l'acusació a les quotes**. Els nois pensen que és l'exemple perfecte de la seva victimització. Cal fer notar que aquí també hi ha consens entre les noies. Volen arribar per mèrit propi, volen ser tractades per igual.
- En el sentit contrari, **en els grups només de noies apareix sistemàticament una referència al masclisme en el sistema judicial i policial**. Critiquen els obstacles que es troben les dones a l'hora de denunciar una agressió masclista.
- Tanmateix els nois sí que empatitzen amb les dones i la violència sexual rebuda **però des de posicions punitivistes** i critiques amb lleis com la del només sí es sí. Aquest punitivisme també es veu en les opinions de les dones.

*Figura 3: Opinions destacades sobre les polítiques feministes*

|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «Calen mesures exemplars. Si en lloc de ser quatre anys et tenen allà vint anys, potser no tanta gent ho fa, canviaria la mentalitat.» (Grup de nois)                                                          | «Yo creo que si violas a una pava, pa' la cárcel castrado». (Noia, grup mixt)                                                              |
| «De vegades, encara que denunciïs una i altra vegada no et fan cas. Els fan cas quan ja estan mortes, i allà és quan van a fer els discursos els polítics i ja està.» (Grup de noies)                          | «A Espanya hi ha més de 400 lleis que afavoreixen a les dones i, quan hi ha una denúncia, una dona te més pes que un home.» (Grup de nois) |
| «Crec que les proves d'accés a bombers i a policies no haurien de ser diferents. No estarien al mateix nivell, aleshores preferiria que m'atengués un bomber home perquè estarà més preparat.» (Grup de noies) |                                                                                                                                            |

4. La violència masclista tot i ser reconeguda pels homes joves, sobretot en termes de violència sexual, sempre queda enfora del seu àmbit.
  - En aquest cas **l'Afganistan emergeix com el referent internacional en masclisme**. Així, és interessant l'elevada consciència que tenen sobre la brutal violència política que s'està exercint contra les dones d'aquell país; però alhora això els genera un respir, una sensació de conformitat amb el que tenen.
  - Els nois realitzen un gest radical de separació entre un mateix i l'agressor. Aquesta idea de desviació, irracionalitat o monstruositat és referida en tots els grups masculins. El masclisme i, especialment, les agressions pertanyen i són pròpies d'algú altre.
5. Les xarxes socials es corroboren com **els principals emissors dels discursos neomasclistes en el cas dels homes**. Per contra, les dones no mencionen explícitament cap referent feminista.

- Els noms més citats són RickyEdit, Jordi Wild, Roma Gallardo, RescueYou i Masculinidad Alfa. I **davant la pregunta, sempre hi ha un o dos nois que presenten els noms amb rapidesa.**
- Tot i això, la referència a creadors i creadores de contingut és feble. En el sentit que sovint els adolescents consumeixen contingut sobre aquests temes, **però no tenen massa clar qui l'emet, el que es deu al format dels vídeos reel de tik-tok.**
- El que fan els i les adolescents és fer *scroll*, els apareixen vídeos i els van passant fins que els n'interessa algun, i **aquell se'l miren uns segons sense fixar-se en qui l'emet, que costa una mica de veure, i passen al següent.**
- En positiu, cal dir que són conscients de l'escassa fiabilitat d'aquest ecosistema virtual. Saben que els algoritmes els presenten propostes diferenciades i polaritzants, de vegades falsejades, que té perills. Tenen una mirada crítica sobre les xarxes, i **apareix la idea que hi hauria d'haver limitacions per edat a certs continguts.**
- Ahora, però, les xarxes són una font principal de relació a les seves vides, les tenen incorporades, són irrenunciables, són la seva plaça pública.

*Figura 4: Opinions destacades sobre les xarxes socials*

«La llei del «només sí és sí» no se l'ha llegit ningú. Aleshores, a TikTok estan criticant-la i dient coses que no són.» (Grup de noies)

«Et pot sortir un vídeo criticant la llei del «només sí és sí», després un de cotxes, i després un altre a favor de la mateixa llei que abans t'han criticat.» (Noi, grup mixt)

«Deslizar es tan fácil que si en cinco segundos no nos llama la atención, pues pasamos». (Noi, grup mixt)

«No són només els avis, homes d'abans, que són una mica masclistes, també hi ha joves, perquè els vídeos que surten a veure... una mica masclistes són.» (Grups de nois)

## 6. Les esclatxes d'esperança estan en l'educació i la trobada conjunta entre homes i dones:

- L'informe descriu amb precisió que quan els homes es troben en grups mixtos tendeixen a moderar més les seves opinions més masclistes. De fet, quan escolten les experiències viscudes per les dones entorn a la violència sexual l'empatia es desperta: **aquest fet sembla commocionar el grup i augmentar el sentit de gravetat entre els nois**, especialment en els casos en què es diu haver-ho parlat a l'aula.
- També l'educació i els professors i professores, paradoxalment son percebuts com referents escoltats. Als que es torna acudir en cas de problemes o dubtes vitals. No surten tan ben parats els tallers impartits que son vistos com mera propaganda, que no atén a les necessitats del jovent
- Les polítiques feministes més respectades entre els dos sexes son els punts liles, apareixen com polítiques útils i necessàries.

## Conclusions polítiques a partir de l'informe:

### Per arribar als nois joves

- **Reformular el missatge feminista:** Evitar un to percebut com acusatori i insistir en la idea d'igualtat com a benefici compartit. Cal parlar de "relacions respectuoses i sanes" més que d'"errors masculins".
- **Atendre els seus malestars:** Reconèixer la seva percepció de "ser jutjats" pel feminisme i donar-los veu en iniciatives participatives (tallers, podcasts, xats) on puguin expressar dubtes sense sentir-se atacats.
- **Posar èmfasi en valors compartits:** Lligar feminisme amb valors que ells també defensen, com la justícia, la llibertat personal i les relacions equitatives.
- **Campanyes audiovisuals curtes i dinàmiques:** Aprofitant formats de TikTok i YouTube amb missatges clars (p.e. sobre consentiment o amistat igualitària), amb humor intel·ligent i sense moralismes.
- **Treballar narratives d'unitat:** Evitar discursos que puguin polaritzar més els sexes; plantejar missatges del tipus "Junts construïm relacions més justes i segures".
- **Crear espais mixtos d'escolta:** Promoure activitats on nois i noies comparteixin vivències i reflexionin sobre temes com la violència sexual o la pressió social, per reduir la "distància discursiva".
- **Campanyes polítiques concretes i pràctiques:** Fugir d'accions percebudes com "simbòliques" (com pintar bancs) i apostar per mesures visibles i útils (programes d'educació afectiva, seguretat en l'oci, recursos contra la violència sexual).

### Per arribar a les noies joves

- **Empoderament a través de l'experiència pròpia:** Crear espais (tant online com presencials) on elles puguin compartir experiències sobre violència, pressió estètica i sexual, i visibilitzar històries reals de superació.
- **Missatges sobre seguretat i llibertat:** Reforçar propostes polítiques tangibles (p. ex. punts liles, protocols contra agressions en espais d'oci) ja que aquestes són molt ben valorades.
- **Aliances amb influencers femenines:** Treballar amb figures joves properes a elles (streamers, activistes o artistes) que transmetin valors feministes sense extremismes i amb llenguatge proper.
- **Reforçar la confiança en el terme feminisme:** Explicar que "feminisme = igualtat", per contrarestar la idea que "ara és extremista".
- **Promoure formació i suport psicològic:** Parlar de temes com autoestima, pressió estètica i ús crític de xarxes, donant eines per identificar i rebutjar relacions tòxiques.